

Интервју са високим представником Валентином Инцком

ФЕНА: Г. Инцко, како коментаришете недавне изјаве председника РС Додика којима негира државност БиХ и једнострано дефинишешта БиХ јесте и шта није и позива на интеграцију РС са Србијом?

Валентин Инцко: Изјаве председника Додика којима се негира државност Босне и Херцеговине и ова земља нетачно карактеришекао државна заједница, те се наводи да БиХ свој суверенитет изводи из ентитета и сугеришемогућност “државне интеграције” са Србијом опречне су самом утемељењу Босне и Херцеговине. Очекивано, ове изјаве су проузроковале озбиљну забринутост међународне заједнице.

Чињеница је да је Устав БиХ, који је и сам саставни дио Дејтонског мировног споразума, веома јасан у погледу оваквих навода. У члану IУстава, БиХ као “држава” помиње се два пута. У њему се наводи да “Република Босна и Херцеговина, чије је званично име од сада “Босна и Херцеговина” наставља своје правно постојање по међународном праву као држава”. Дејтонски Устав такође прецизира да је “Босна и Херцеговина демократска држава” и “састоји се од два ентитета”.

С друге стране, и то због врло доброг разлога, нигдје у Дејтонском мировном споразуму нећете наћи фразу “државна заједница”. БиХ није “државна заједница”, што је веома

различита уставна структура од оне која је договорена за БиХ у Дејтону.

Ово није само моје мишљење. Када кажем да је БиХ држава, да је БиХ суверена и да БиХ није “државна заједница”, ја не дајем правно тумачење Мировног споразума. Само га читам. Не може се промијенити оно што је написано у Уставу само тако што ће се тврдити пред медијима да у њему има нешто чега нема. Ја бих, иначе, такве покушаје правног ревизионизма сматрао нерелевантним, будући да нису засновани на закону. Међутим, када један политички лидер промовише овакве идеје онда је то потенцијално опасно и дестабилишуће.

ФЕНА: Предсједник Додик такође тврди да ентитети дају државност БиХ и да БиХ потиче од ентитета. Можете ли потврдити или негирати ову за нас погрешну интерпретацију.

Валентин Инцко: Ово није питање интерпретације. Као што сам рекао раније, ово питање је кристално јасно. Текст члана IУстава јасно показује да је Босна и Херцеговина наставила своје постојање по међународном праву као држава. Подсјећам да је Генерална скупштина УН-а већ 22.маја 1992.признала БиХ, Хрватску и Словенију као независне и суверене државе. С друге стране, ентитети су правно успостављени само Уставом Босне и Херцеговине – тј. као дијелови већ постојеће државе БиХ.

Такође желим да подсјетимна став Уставног суда Босне и Херцеговине у предмету конститутивних народа, када је овај Суд морао да разматра сличне наводе Републике Српске. Суд је одредио да ентитети потпадају под суверенитет Босне и Херцеговине и да Устав БиХ не познаје Републику Српску и Федерацију Босне и Херцеговине као “државе” него их назива “ентитетима”. Суд језакључио да Устав БиХ не оставља простора ни за какав “суверенитет” ентитета и да ентитетске надлежности ни на који начин не представљају израз њихове државности него су изведене из Устава БиХ.

ФЕНА: Користећи термин “државна заједница”, чини се да

предсједник Додик врши припреме за неке будуће активности, јер овај термин се користио за однос и државну заједницу између Србије и Црне Горе.

Валентин Инцко: Концепт “државне заједнице” нема никакве везе са уставном структуром БиХ, а тврдити нешто такво је и погрешно и неодговорно. Као што сам поменуо раније, БиХ је држава, и Дејтонски мировни споразум гарантује територијални интегритет БиХ. Вриједи се подсјетити да је Управни одбор Савјета за имплементацију мира у много наврата већ разматрао ово питање. На примјер, у Декларацији из 2008. године, Управни одбор Савјета за имплементацију мира је подвукао да је БиХ призната суверена држава, чији територијални интегритет је загарантован Дејтонским мировним споразумом. Став међународне заједнице је експлицитно јасан по овом питању.

Пут распада Босне и Херцеговине је искључен, и око тога не треба бити никаквих дилема. Босна и Херцеговина постоји и постојаће. Умјесто овога, прави изазов са којим се Босна и Херцеговина суочава јесте да ли је ова генерација политичких лидера способна да имплементира реформе које су потребне како би ова земља могла рјешавати праве проблеме, да само набројим неке, растућа незапосленост, ниске пензије, лоша инфраструктура и корупција, а да не спомињем формирање власти на државном нивоу. Суочавајући се са овим проблемима директно и испуњавајући услове за чланство у ЕУ и НАТО-у, политичари ће демонстрирати да имају капацитет да ураде посао за који су изабрани. Грађани ове земље траже мање бескорисне реторике, а више помака према европској будућности. Нажалост, изјаве као што су ове што потичу из РС-а доводе у питање успјех ове земље на њеном путу од Дејтона до Брисела.

У седмици када је потврђено да је број незапослених грађана у Босни и Херцеговини и даље већи од пола милиона, политички лидери треба да се усредсреде на враћање људи на посао, а не на заговарање имагинарних правних теорија.

ФЕНА: Шта планирате да урадите да зауставите овакве активности.

Валентин Инцко: Моја улога, у ствари моја обавеза по Дејтонском мировном споразуму је да поставим ствари на своје мјесто. Ја ћу у томе и даље сарађивати са цијелом међународном заједницом у БиХ. Ово питање је у петак размотрено и са Управним одбором Савјета за имплементацију мира и са Одбором шефова водећих међународних организација у БиХ, и увјеравам вас да постоји велика доза забринутости у вези са овим изјавама из РС. Управни одбор Савјета за имплементацију мира заиста сматра да су ове изјаве озбиљне, забрињавајуће и да захтијевају објашњење.

На крају крајева, без обзира колико пута неко понови погрешну информацију, она и даље остаје управо то – погрешна информација. Мој мандат је да подржавам Мировни споразум и то је управо оно што ћу и наставити да радимколико год то буде потребно.